



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Barbary Pořízkové a soudců JUDr. Pavla Molka a JUDr. Radana Malíka v právní věci žalobce: **JUDr. R. H.**, zast. Mgr. Danielem Hájkem, LL.M., advokátem se sídlem Vinohradská 29/93, Praha 2, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 1292/25, Praha 5, proti rozhodnutí žalované ze dne 5. 4. 2018, č. j. X, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 10. 12. 2019, č. j. 57 Ad 20/2018 - 49,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalovaná rozhodnutím ze dne 1. 12. 2017, č. j. X, přiznala žalobci starobní důchod ve výši 7 837 Kč měsíčně. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce námitky, kterým žalovaná částečně vyhověla a své rozhodnutí změnila tak, že mu přiznala starobní důchod ve výši 7 880 Kč měsíčně. Zároveň mu od lednové splátky důchodu v roce 2018 zvýšila starobní důchod na 8 188 Kč měsíčně.

[2] Žalobce podal proti rozhodnutí žalované žalobu, kterou Krajský soud v Praze (dále jen „krajský soud“) zamítl v záhlaví uvedeným rozsudkem. Žalobce byl sice v roce 1992 osobou samostatně výdělečně činnou (OSVČ) na území České republiky, ale pouze mezi 1. 1. 1992 a 31. 10. 1992; dne 19. 10. 1992 se ze systému sociálního zabezpečení v ČR odhlásil a přihlásil se opět až 4. 1. 1993. Za listopad a prosinec 1992 okresní správa sociálního zabezpečení neeviduje žádné platby pojistného a žalobce je ani nedokládal. V listopadu a prosinci 1992 byl proto pojištěn výhradně z titulu pracovního poměru u zaměstnavatele se sídlem na území dnešní Slovenské republiky. Podle čl. 20 odst. 1 Smlouvy mezi Českou republikou a Slovenskou republikou o sociálním zabezpečení ze dne 29. 10. 1992,

publikované sdělením Ministerstva zahraničních věcí č. 228/1993 Sb. (dále jen „Smlouva o sociálním zabezpečení“), se doby zabezpečení získané přede dnem rozdělení České a Slovenské Federativní Republiky považují za doby zabezpečení toho státu, na jehož území měl zaměstnavatel občana sídlo ke dni rozdělení nebo naposledy před tímto dnem. Nebylo tak nutné zabývat se pojmy hlavní a vedlejší výdělečná činnost, neboť žalobce odváděl pojistné na důchodové pojištění pouze ze zmíněného zaměstnání, a tudíž neexistoval souběh více přihlášených výdělečných činností. Jakkoliv může žalobce považovat postup žalované za tvrdý, jedná se o důsledek potřebného nastavení jednoznačných pravidel při rozdělení státu a není v rozporu se zásadami přiměřeného zabezpečení ve stáří a rovnosti.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[3] Žalobce (dále „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[4] Od 1. 1. 1992 až doposud vykonává samostatnou výdělečnou činnost, pracovní poměr sjednaný na dobu určitou od 1. 11. 1992 do 31. 12. 1992 se slovenským zaměstnavatelem byl pouze vedlejší činností, kterou nadto fakticky vykonával na území ČR. Žalovaná proto skutkově nesprávně posoudila jeho vedlejší pracovní poměr a výše důchodu by mu měla být za celou dobu vypočtena jen podle předpisů ČR. V opačném případě dochází k porušení zásady rovnosti a přiměřeného zabezpečení ve stáří. Krajský soud posoudil chybně také otázku případného dorovnání výše důchodu.

[5] Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti zrekapitulovala rozhodnou právní úpravu a důsledky její aplikace na projednávaný případ. Stěžovatel v listopadu a prosinci 1992 samostatnou výdělečnou činnost v ČR nevykonával, důchodového pojištění byl účasten pouze jako zaměstnanec slovenské společnosti, nikoliv jako OSVČ. Nárok na stanovení výše důchodu pouze podle českých právních předpisů mu proto nevznikl. Nedošlo k porušení zásady rovnosti a přiměřeného zabezpečení ve stáří, neboť podle čl. 41 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“) se lze tam uvedených práv dovolávat pouze v mezích zákonů, které je provádějí, a žalovaná rozhodla v souladu s příslušnou úpravou. Nárok na dorovnávací přírůstek ani odstranění tvrdosti nebyly předmětem tohoto řízení.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[6] Nejvyšší správní soud (dále též „NSS“) posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[7] Kasační stížnost není důvodná.

[8] NSS v první řadě podotýká, že námitky, ať už kasační či žalobní, jsou projednatelné pouze v té míře obecnosti či konkrétnosti, v jaké jsou formulovány. Obsah a kvalita argumentace proto v zásadě předurčují rozsah přezkumné činnosti a obsah rozsudku,

pokračování

neboť soud není povinen ani oprávněn domýšlet argumenty za žalobce či stěžovatele (viz rozsudek NSS ze dne 4. 4. 2019, č. j. 7 As 400/2018 - 105, a judikaturu tam citovanou).

[9] Stěžovatel v první řadě namítá, že pracovní činnost, kterou v listopadu a prosinci 1992 vykonával pro slovenského zaměstnavatele, byla pouze vedlejší činností, a proto mu měl být důchod vypočten pouze podle českých právních předpisů.

[10] Podle § 6 odst. 1 písm. f) zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění účinném do 31. 12. 1992 (dále „zákon o sociálním zabezpečení“), byly osoby samostatně výdělečně činné účastny důchodového pojištění, podle § 145b téhož zákona byly povinny platit na své důchodové a nemocenské pojištění pojistné a podávat přihlášky a odhlášky k tomuto zabezpečení. Podle § 62 odst. 2 vyhlášky č. 149/1988 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení, ve znění účinném do 31. 12. 1992, zabezpečení vzniká dnem, který OSVČ uvedla na přihlášce jako den zahájení činnosti, a podle § 62 odst. 1 téže vyhlášky jsou OSVČ v kalendářním měsíci účastny důchodového zabezpečení, pokud zaplatily za tento měsíc pojistné. Z uvedeného je zřejmé, že pokud se stěžovatel ze sociálního zabezpečení jako OSVČ dne 19. 10. 1992 odhlásil a za měsíce listopad a prosinec 1992 pojistné nehradil, nebyl po tuto dobu z titulu OSVČ účasten důchodového zabezpečení. Pro posouzení stěžovatelova nároku jsou podstatné právě tyto skutečnosti (odhláška a neplacení pojistného), které stěžovatel nijak nerozporuje, a nikoliv, zda v rozhodné době, jakkoliv krátké, ve skutečnosti nepřerušovaně vykonával samostatně výdělečnou činnost. Žalovaná proto své rozhodnutí postavila na správných skutkových okolnostech a správný je rovněž závěr krajského soudu, že v projednávaném případě nemá smysl zabývat se tím, která z činností stěžovatele byla hlavní a která vedlejší, neboť by to bylo namístě pouze v případě souběhu přihlášených výdělečných činností ve stejném časovém období. Z toho důvodu nebylo namístě aplikovat čl. 16 odst. 1 Správního ujednání o provádění Smlouvy o sociálním zabezpečení ze dne 8. 1. 1993, publikovaného sdělením Ministerstva zahraničních věcí č. 117/2002 Sb. m. s.

[11] Postup žalované a krajského soudu není v rozporu se zásadami přiměřeného zabezpečení ve stáří a rovnosti. Práva podle čl. 30 odst. 1 Listiny se totiž lze dle čl. 41 odst. 1 Listiny domáhat pouze v mezích zákonů, které toto ustanovení provádějí. Stěžovatelův případ posoudily příslušné orgány v souladu s právními předpisy, které právo na přiměřené hmotné zabezpečení ve stáří provádí. Odkazuje-li stěžovatel touto obecně formulovanou námitkou na otázku československých důchodů řešenou v judikatuře Ústavního soudu, pak je nutné uvést, že tato otázka již byla vyřešena zákonem č. 274/2013 Sb. Jím byl do zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále „zákon o důchodovém pojištění“), vložen § 106a obsahující komplexní úpravu podmínek pro přiznání dorovnávacího přídatku některým poživatelům českého a slovenského starobního důchodu. V důsledku toho se již nelze domáhat přiznání dorovnávacího přídatku pouze s odkazem na dřívější nálezy Ústavního soudu (rozsudek NSS ze dne 21. 1. 2016, č. j. 6 Ads 175/2015 - 23, č. 3375/2016 Sb. NSS, v němž je citována také zmíněná judikatura Ústavního soudu). Předmětem nyní projednávané věci není dorovnávací přírůstek, který má sloužit k odstranění případné nerovnosti v odůvodněných případech, ale pouze otázka, zda byla výše stěžovatelova důchodu vypočtena v souladu s právními předpisy a ve správné výši.

Stěžovatel v kasační stížnosti nepředkládá žádné konkrétní argumenty, proč by měl závěr o tom, že byl v listopadu a prosinci 1992 pojištěn výhradně z titulu zaměstnání ve Slovenské republice, vést k porušení práva na přiměřené zabezpečení ve stáří, případně také k diskriminaci, takže k této otázce není dále co uvést.

[12] Z výše uvedeného vyplývá, že nedůvodná je také námitka, že nebylo zohledněno případné dorovnání výše stěžovatelova důchodu, neboť k dorovnání výše důchodu slouží právě dorovnávací přírůstek upravený v § 106a a násl. zákona o důchodovém pojištění, který se přiznává na základě žádosti (§ 123h odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů). Nyní projednávaná věc se netýká řízení o takové žádosti a stěžovatel ani netvrdí, že by takovou žádost podal a ta byla žalovanou opomenuta, a proto není pochybením, pokud se žalovaná ve svém rozhodnutí dorovnávacím přírůstkem nezabývala.

IV. Závěr a náklady řízení

[13] Soud ze všech shora uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1, věta druhá, s. ř. s.). O věci rozhodl bez jednání postupem podle § 109 odst. 2 s. ř. s., dle kterého o kasační stížnosti rozhoduje soud zpravidla bez jednání.

[14] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel, který neměl ve věci úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaná měla ve věci plný úspěch, ovšem podle § 60 odst. 2 s. ř. s. nelze přiznat náhradu nákladů řízení správnímu orgánu ve věcech důchodového pojištění.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. března 2020

JUDr. Barbara Pořízková
předsedkyně senátu